

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/337/2021
Identifikačné číslo spisu: 4116233398
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:4116233398.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. W. XXXX/XX, D., zast. Mgr. Tomášom Jamrichom, advokátom so sídlom Moravská 784/35, Vráble proti žalovanému: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. W. XXXX/XX, D., zast. JUDr. Ladislavom Chmelárom, advokátom so sídlom Levická 579, Vráble, o vyporiadanie BSM po rozvoze, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 12Pc/24/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 17. júna 2021 č.k. 8CoP/36/2020-629, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) č.k. 12Pc/24/2016-534 zo dňa 15. júla 2020 tak, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (strán sporu) (ďalej len „BSM“) vyporiadal, pričom výrokom VI. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni z titulu úplného vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 25.477,94 €, a to do 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie vychádzal z toho, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 24P/290/2015-155 z 27.09.2016. Predmetom vyporiadania okrem iného bol aj byt, ktorý tvorí masu BSM pretože bol nadobudnutý za trvania manželstva na základe Zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 19.11.2014. Strany sporu sú vlastníkmi nehnuteľnosti v podiele 1/1 nachádzajúcich sa v okrese T., obec D., katastrálne územie D., zapísané na LV č. XXXX - byt č.X, vchod: o.č.1, X.p. v bytovom dome súp. č. XXXX, ktorý s nachádza na parc. č. XX/XX, XX/XX,XX/XX na Sídlišku F. vo D. a podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu o veľkosti 61/3297 k celku (ďalej len „byt“). Z darovacej zmluvy zo dňa 28.05.1997 uzatvorenej medzi otcom žalovaného a žalovaným a jeho bratom H. G. súd

zistil, že otec daroval žalovanému a jeho bratovi nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. D., zapísané na LV č. XXX, parc. č. XXXX zastavaná plocha spolu s domom súp. č. XXX o výmere 646 m², parc. č. XXXX zastavaná plocha o výmere 30 m² a parc. č. XXXX záhrada o výmere 896 m² (ďalej len „dom“), každému z nich v podiele 1/2-ica k celku, a to pred uzatvorením manželstva a jednalo sa o výlučný majetok žalovaného. Žalovaný a jeho brat sa rozhodli darované nehnuteľnosti predať. O rodinný dom prejavili záujem manželia C., pričom dohoda medzi manželmi C. a žalovaným a jeho bratom bola taká, že vymenia darované nehnuteľnosti - dom za byt, ktorý však nebol vo vlastníctve manželov C., ale vo vlastníctve OSBD Nitra. Preto nasledovali viaceré právne úkony, a to z notárskej zápisnice zo dňa 10.11.2014 súd prvej inštancie zistil, že bola uzatvorená kúpna zmluva, ktorej predmetom bol dom, predávajúcimi boli H. G. a žalovaný, kupujúcimi boli S. C. a Y. C. a kúpna cena bola dohodnutá vo výške 20.000,- eur. Zo zmluvy o prevode členských práv a povinností zo dňa 10.11.2014 súd zistil, že S. C. previedol členské práva a povinnosti ako nájomca bytu na žalovaného. Dňa 19.11.2014 bola uzatvorená zmluva o prevode vlastníctva bytu medzi OSBD Nitra a stranami sporu. Predmetom zmluvy bol prevod vlastníctva bytu a cena bytu bola 848,- eur. Súd prvej inštancie ustálil hodnotu nehnuteľností na 77.494,- eur, čo je priemer súm uvádzaných oboma stranami sporu (čl. 544). Odvolací súd mal za to, že skutkový záver súdu prvej inštancie o spôsobe nadobudnutia členských práv a povinností - členského podielu v OSBD stranami sporu počas trvania manželstva spôsobom - postupom zámeny za rodinný dom v spoluvlastníctve žalovaného za členský podiel kupujúcich s ich doplatkom v sume 20.000,- eur zodpovedá vykonanému dokazovaniu a je vecne správny. V roku 2014 podľa názoru odvolacieho súdu nesporne hodnota rodinného domu (v spoluvlastníctve žalovaného) len v rozsahu 20.000,- eur bola nereálna, keď nereálna táto suma bola aj pre hodnotu bytu, resp. ohľadom všeobecnej hodnoty členského podielu v OSBD k nemu prináležiacemu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu preto kúpna cena za rodinný dom bola dojednaná medzi účastníkmi kúpnej zmluvy len vo výške rozdielu cien rodinného domu a predmetného bytu, keď chronológia právnych úkonov dňa 10.11.2014 nasvedčuje plneniu kupujúcich rodinného domu okrem zaplata 20.000,- eur aj prevodom členských práv a povinností v OSBD (členského podielu) ako ich plnenia.

3. Odvolací súd sa nestotožnil s výpočtom vyrovnacieho podielu súdom prvej inštancie ktorý v odôvodnení svojho rozsudku bod 14 (čl. 544, 545) uviedol, že „žalobkyňa so o nadobudnutie bytu nijakým spôsobom nepričinila, nevynaložila zo svojho výlučného majetku na nadobudnutie žiadnu sumu, bol to výlučný majetok žalovaného, preto jej nepatrí nárok na iný vyrovnací podiel za nehnuteľnosť, len suma 424,- eur. Čo sa týka výpočtu vyrovnacieho podielu titulom vyplatenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov, výpočet je nasledovný: žalovaný by mal zaplatiť žalobkyni titulom vyporiadania za osobné motorové vozidlo v hodnote 6.800 eur polovicu, čo je suma 3.400 eur, sumu 1.130,93 eura, čo je polovica zostatku finančných prostriedkov na účte vo výške 2.261,87 eura, a odpočítať sumu 300 eur, čo je polovica hodnoty vozidla 600 eur, ktoré bolo prikázané žalobkyni a sumu 424 eur, čo je polovica zo sumy 848 eur, ktorú zo spoločných prostriedkov vynaložili na nadobudnutie bytu = 4.654,93 eura. Túto sumu = 4.654,93 eura je žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni titulom vyporiadania“.

4. Odvolací súd sa nestotožnil so súdom prvej inštancie v otázke posúdenia uvedeného skutkového stavu (týkajúceho sa nadobudnutia členského podielu k predmetnému bytu, na základe ktorého neskôr získali byt od OSBD do výlučného vlastníctva ako vlastníctva BSM) a uviedol svoju argumentáciu v bode 16 : „...Pokiaľ rodinný dom v spoluvlastníctve žalovaného v 1/2-ici mal podľa dohody zmluvných strán hodnotu 70 000 eur, potom prínos žalovaného do spoločného majetku z jeho výlučného majetku na nadobudnutie členského podielu v OSBD (ako zákonného predpokladu pri nadobudnutí vlastníctva) do BSM predstavoval sumu 35 000 eur, keď plnenie prijaté jeho bratom zodpovedalo sume doplatku - v zmluve uvedenej kúpnej cene 20 000 eur, ktorá peňažná suma bola v prospech brata žalovaného vynaložená a nepresahovala veľkosť jeho spoluvlastníckeho podielu, teda zo sumy 20 000 eur žalovaný žiadny prospech nemal (rovnako tak žalobkyňa) a túto sumu nebolo možné preto v jeho prospech zohľadňovať. Pri ustálenej všeobecnej hodnote predmetného bytu 77 494 eur a pri zohľadnení uvedeného majetkového prínosu žalovaného v rozsahu 35 000 eur, z ktorého dôvodu prevodcovia členského podielu od strán sporu za tento žiadne peňažné plnenie nevyžadovali a neobdržali, mal potom odvolací súd za to, že pri odhliadnutí od sumy 2.446,80 eura (spoločnej pohľadávky z bodu V. rozsudku

významnej len pre určenie masy BSM ako základu pre súdny poplatok) potom celkové aktíva patriace do BSM pre jeho vyporiadanie predstavujú sumu 87.155,87 eura (6.800 + 600 + 77.494 + 2.261,87), z čoho po zohľadnení prínosu žalovaného 35.000 eur (akoby jeho pohľadávky voči BSM) by mala každá strana sporu dostať majetok v hodnote 26.077,935 eura (52.155,87 : 2). Nakoľko žalobkyňa získala len hodnotu 600 eur (auto v položke 1.), patrí jej na výplatu od žalovaného z titulu vyporiadania podielov v BSM suma 25.477,94 eura, ktorú sumu jej odvolací súd voči žalovanému priznal v lehote 60 dní považovanej za primeranú, keď prikázanie bytu žalovanému považoval za správne (žalobkyňa oň nežiadala). Žalovaný získal z BSM majetok v hodnote spolu 86.555,87 eura (77.494 + 6.800 + 2.261,87), pričom po zohľadnení jeho prínosu a žalobkyni vyplácanej sumy bude jeho podiel na majetku v BSM totožný s podielom žalobkyne. Na sumu 840 eur pri nadobudnutí bytu do vlastníctva odvolací súd už neprihliadal z dôvodu, že bola vynaložená zo spoločného majetku (prostriedkov) manželov a pre vyporiadanie je podstatná všeobecná cena bytu (nie teda jeho odkupná cena) pri vyporiadaní".

5. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

6. Namietal, že podľa vyhodnotenia odvolacieho súdu jeho vnos do BSM predstavoval sumu 35.000,-eur a kúpna cena v sume 20.000,- eur bola použitá v prospech jeho brata, a túto sumu nebolo možné preto zohľadňovať v prospech dovolateľa. Rodinný dom mal hodnotu 70.000,- eur, vnos dovolateľa do BSM bol len 35.000,- eur a suma 20.000,- eur bola použitá v prospech brata dovolateľa, pričom odvolací súd sa nezaoberal otázkou zvyšných 15.000,- eur. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je v tomto nedostatočné a nepresvedčivé. Je zrejmé, že zvyšných 15.000,- eur je zahrnutých v hodnote členského podielu v OSBD v sume 50.000,- eur. V prípade, ak by takáto dohoda o nerovnom rozdelení výťažku z rodinného domu neexistovala, dovolateľ by musel svojmu bratovi doplatiť rozdiel v sume 15.000,- eur. Dovolateľ mal za to, že jeho vnos do BSM tak predstavoval celú hodnotu členského podielu v OSBD, teda sumu 50.000,- eur. S poukázaním na právne posúdenie odvolacieho súdu vzniká podľa neho právna otázka, že pokiaľ bol dovolateľ, s inou osobou podielovým spoluvlastníkom spoločnej veci každý v podiele 1/2 k celku a táto spoločná vec bola počas manželstva bývalého manžela, t.j. dovolateľa, pretransformovaná na nový majetok (1. členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,- eur a 2. peniaze v sume 20.000,- eur), ktorý si vzájomnou dohodou nerovnomerne rozdelili tak, že nový majetok, členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,- eur, pre bývalého manžela a nový majetok, peniaze v sume 20.000,- eur, pre inú osobu, pričom nový majetok, členský podiel v OSBD bol bývalým manželom preukázateľne použitý na nadobudnutie veci neskôr patriacej do BSM bývalého manžela a bývalej manželky, či vnos bývalého manžela do BSM predstavuje 1/2 hodnoty predtým spoločnej veci, ktorú mal v podielovom spoluvlastníctve s inou osobou alebo sa rešpektuje ich vzájomná dohoda o nerovnom rozdelení nového majetku.

7. Dovolateľ uviedol : „S poukázaním na právne posúdenie odvolacieho súdu vzniká v tomto spore právna otázka, že pokiaľ bol bývalý manžel (ja žalovaný) s inou osobou (môj brat H. G. podielovým spoluvlastníkom spoločnej veci (rodinný dom v hodnote 70.000,-EUR), každý v podiele 1/2 k celku a táto spoločná vec bola počas manželstva bývalého manžela (ja žalovaný) pretransformovaná na nový majetok (1. členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,-EUR a 2. peniaze v sume 20.000,-EUR), ktorý si vzájomnou dohodou nerovnomerne rozdelili tak, že nový majetok č. 1 (členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,-EUR) pre bývalého manžela (ja žalovaný) a nový majetok č. 2 (peniaze v sume 20.000,-EUR) pre inú osobu (môj brat H. G.), pričom nový majetok č. 1 (členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,-EUR) bol bývalým manželom (ja žalovaný) preukázateľne použitý na nadobudnutie veci neskôr patriacej do BSM (byt č. 9) bývalého manžela (ja žalovaný) a bývalej manželky (žalobkyňa), či vnos bývalého manžela (ja žalovaný) do BSM predstavuje 1/2 hodnoty predtým spoločnej veci (rodinný dom v hodnote 70.000,-EUR/2 35.000,-EUR), ktorú mal v podielovom spoluvlastníctve s inou osobou (môj brat H. G.) alebo sa rešpektuje ich vzájomná dohoda o nerovnom rozdelení nového majetku (1. členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,-EUR a 2. peniaze v sume 20.000,-EUR) a teda vnos bývalého manžela (ja žalovaný) tak predstavuje celú hodnotu nového majetku č. 1 (členský podiel v OSBD v hodnote 50.000,-EUR), ktorý touto dohodou získal. Zastávam názor, že vyššie uvedená právna otázka, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte

nebola vyriešená. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je potrebné vykladať tak, že dovolanie je prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená ustálené.

8. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho zrušil vo výroku VI. ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni z titulu úplného vyporiadania BSM sumu 25.477,94 eur a v uvedenom rozsahu vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

9. Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť a zároveň žiadala trovy dovolacieho konania poukazujúc na to, že odvolací súd dostatočne zrozumiteľne, správne a vychádzajúc zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu jasne, presvedčivo a úplne vysvetlil dôvody, so zreteľom na ktoré rozhodol. Predmetom konania o vyporiadanie BSM a pre súd záväzných zásad vyporiadania podľa §150 OZ nie sú prípadné iné domnelé alebo premlčané nároky iných osôb.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie odmietol podľa § 447, písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

Dovolanie podľa § 420, písm. f) CSP

11. Preskúmaním veci dovolací súd zistil, že dovolateľ podľa § 420, písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie odvolacím súdom vo vzťahu k jeho vnosu do masy BSM. Dovolací súd nezistil vadu zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia: „... Nakoľko žalobkyňa získala len hodnotu 600 eur (auto v položke 1.), patrí jej na výplatu od žalovaného z titulu vyporiadania podielov v BSM suma 25.477,94 eura, ktorú sumu jej odvolací súd voči žalovanému priznal v lehote 60 dní považovanej za primeranú, keď prikázanie bytu žalovanému považoval za správne (žalobkyňa oň nežiadala). Žalovaný získal z BSM majetok v hodnote spolu 86.555,87 eura (77.494 + 6.800 + 2.261,87), pričom po zohľadnení jeho prínosu (pozn. 35 000 €) a žalobkyni vyplácanej sumy (pozn. 600 €) bude jeho podiel na majetku v BSM totožný s podielom žalobkyne. Na sumu 840 eur pri nadobudnutí bytu do vlastníctva odvolací súd už neprihliadal z dôvodu, že bola vynaložená zo spoločného majetku (prostriedkov) manželov a pre vyporiadanie je podstatná všeobecná cena bytu (nie teda jeho odkupná cena) pri vyporiadaní“.

Dovolanie podľa § 421, ods.1, písm. b) CSP

12. Pokiaľ ide o vyhodnotenie dovolacieho dôvodu podľa § 421, ods.1, písm. b) CSP (opísaného v bode 8), žalobca zdôrazňoval, že ide o právnu otázku. Opísaný skutkový stav nie je právnu otázkou. Dovolací dôvod podľa svojho obsahu je v celom rozsahu založený na individuálnych skutkových okolnostiach prípadu, ktoré neumožňujú vyvodiť právnu otázku o ktorej by mal odvolací súd rozhodnúť. V danom prípade išlo o úvahu súdu pri vyhodnotení dôkazov.

13. Podľa § 150 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu „pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

14. Dovolací súd konštatuje, že ustálenie rozsahu „toho čo manžel zo svojho vynaložil na spoločný majetok“ je skutkovou okolnosťou, ktorú zisťuje súd vykonávajúci dokazovanie.

15. Obiter dictum. Išlo o komplikovaný stav BSM. V danom prípade je podstatná okolnosť, že metóda výpočtu použitá odvolacím súdom zohľadňuje skutočnosť, že trhové zhodnotenie ceny bytu (aj keď bol obstaraný z prostriedkov žalovaného) patrí do BSM. Pri vypořádání BSM táto hodnota musela byť zohľadnená v prospech žalobkyne. Dovolací súd sa nestotožnil so súdom prvého stupňa, že žalobkyni nepatrí iný vyrovnávací podiel za nehnuteľnosť, len suma 424,- Eur.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.